

Denk als een rijke stinkerd

Hoe je over geld denkt, bepaalt (mede) hoeveel geld je hebt. Je kunt je 'money mindset' veranderen. Of er in ieder geval aan schaven.

Door Renée Lamboo-Kooij

Wanneer er een welvarende ondernemer op tv was, riep je vader altijd dat het een 'rijke stinkerd' was. Of je moeder klaagde dat er nooit genoeg geld binnenkwam om de rekeningen te betalen. Wat je in je jeugd hoort over geld, heeft invloed op je manier van denken en je omgang met geld later. Aan de Radboud Universiteit ontdekten onderzoekers dat kinderen van ouders die slecht omgaan met geld, meer gericht zijn op het uitgeven ervan en minder op sparen. Niet alleen ouders zijn een factor. Je volledige omgeving doet mee, net als je ervaringen.

Een populaire overtuiging is tegenwoordig dat als je op een positieve manier naar geld kijkt, je er meer van in je leven zult hebben. Goeroes als Michael Pilarczyk en de Amerikaan Dave Ramsey zeggen het steeds opnieuw: denk als een rijk iemand en je wordt rijk. Een beetje kortzichtig, vindt Joëlla Opraus (35). Ze werkt al jaren als financieel coach en runde een onlineplatform voor vrouwen en financiën. 'Ik denk dat het goed is te stoppen geld als iets naars te zien, maar ik denk niet dat het daarmee meteen met bakken binnenstroomt.'

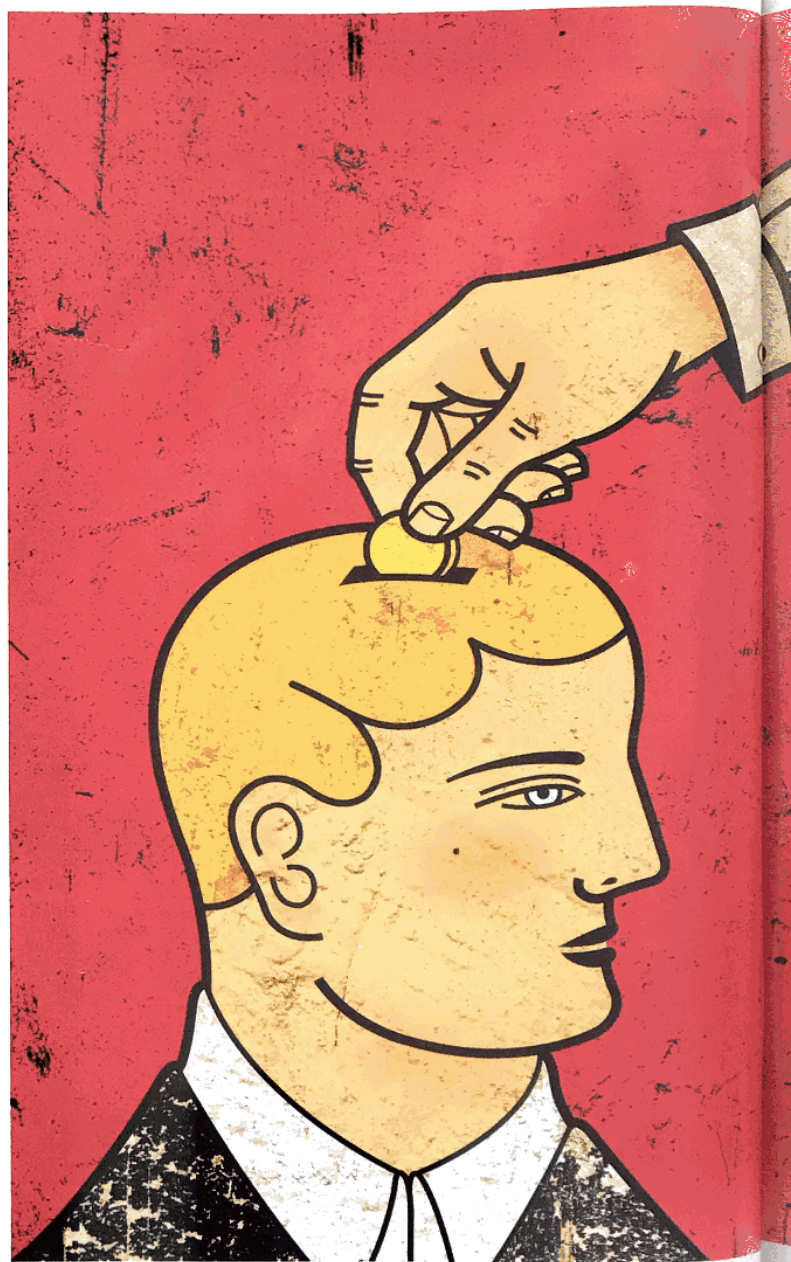
In samenwerking met communi-

catiebureau 7Life ontwikkelde Opraus zeven geldtypes. Ze gebruikt deze om mensen met hun financiën te helpen, maar bijvoorbeeld ook om financiële instellingen hun klanten beter te laten begrijpen en bereiken. 'Je ontwikkelt tijdens je leven persoonlijke voorkeuren.' Het idee dat iedereen slechts één geldtype is, veegt ze van tafel. 'Als dat zo was, zou het betekenen dat we er niets aan kunnen doen. Dat is gelukkig wel zo. Iedereen heeft alle zeven types in zich.'

Angsten in perspectief

Suzanne van Duijn (43, medewerker onderwijsbalie bij de Universiteit van Amsterdam) laat zien dat je je blik op geld kunt veranderen. Ruim tien jaar geleden kwam ze nog moeilijk rond. 'Ik kon de huur niet betalen. Ging mijn auto kapot, dan had ik meteen een probleem.'

Van Duijn had altijd geld te kort: 'Als ik in die tijd een cadeaubon kreeg, bijvoorbeeld voor mijn verjaardag, kocht ik er iets van in de winkel en ruilde het daarna, om contant geld in handen te krijgen. Ik was waarschijnlijk niet de enige die dat deed, want het mag tegenwoordig niet meer.' Van Duijn ervoer geldstress. Dat gevoel komt niet alleen voor wanneer je te weinig geld hebt, merkt Opraus op. 'Iemand zonder geldstress kan geld

GELDTYPES OP EEN RIJ

geven en ontvangen zonder nare gevoelens. Ervaar je geldstress, dan zie je dat geven en/of ontvangen moeilijk wordt.' Ook genoeg verdienen maar niet durven uitgeven is een uiting van geldstress. Die stress komt bijna altijd voort uit angst: 'Ga na wat je angst is. Ben je bang tekort te komen? Zijn er andere onzekerheden in je leven die je bezighouden? En hoe reëel zijn die?'

Een rekensom kan helpen: 'Ik ben al veel mensen tegengekomen die het gevoel hadden tekort te komen. Daardoor gingen ze steeds harder werken of bezuinigen op dingen waar ze blij van werden. Geld werd een tegenstander. Met die mensen bracht ik de financiën in kaart. Hoeveel kwam er nu echt binnen? Hoeveel was er nodig iedere maand? In veel gevallen is er geen reden voor de spanning.'

Impulsaankoopbudget

Suzanne van Duijn besloot het een jaar geleden anders aan te pakken. Ze was het zat zich altijd zorgen te maken om geld. 'Er kwam geld vrij uit een eerdere belegging, waarmee ik al mijn schulden afbetaald heb. Ik legde daarna een noodfonds aan om tegenslagen op te vangen, beleg voor de langere termijn en ik spaar tien procent van mijn inkomen.'

Vaker is er wel de onvrede, maar leidt dat niet tot handelen. Wetten is iets anders dan uitvoeren, schrijft het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) op zijn website: 'Mensen raken gehecht aan hun manier van denken en doen. Zelfs als er nadelen kleven aan het huidige gedrag, dan nog geven mensen dat niet snel op, omdat ze niet weten wat de gevolgen zijn van het nieuwe gedrag.'

1. ZORGER

Kijkt vanuit emotie naar geld. Dus: winkelen als troost, impulsaankopen doen, geld weggeven na een 'zielige reclame'. Wil de dingen graag goed doen, en kijkt bij anderen de kunst af. Ook qua geld kan hij zich vergelijken met anderen.

2. VERBINDER

Houdt van genieten. Je leeft maar één keer. Gebruikt zijn geld om problemen op te lossen of anderen verder te helpen. Maar geeft ook graag geld uit aan mooie spullen of ervaringen.

3. DOOR-DENKER

Gaat niet mee met trends of wat anderen belangrijk vinden. Dit type maakt originele en eigen keuzes,

waarbij hij stevig vasthoudt aan zijn eigen gedachtegoed. Kan soms lastig meegaan met nieuwe ontwikkelingen.

4. DOENER

Is een ijverig en zuinig type en houdt van nuttige dingen. Hij heeft een sterk gevoel van verantwoordelijkheid en een geordende en overzichtelijke administratie. Financieel advies inwinnen doet hij niet snel.

5. BEHEERDER

Geniet van mooie dingen, geeft weloverwogen geld uit en weet de financiën altijd zo goed en efficiënt mogelijk te beheren. Hij heeft gevoel voor de waarde van geld en is uit op koopjes en kansen.

6. PIONIER

Heeft het lef dromen of ideeën na te jagen. Hij heeft een duidelijke persoonlijke mening over geld, en handelt vanuit heldere normen en waarden. Overtuigt graag anderen.

7. STRATEEG

Is ambitieus, maakt grote plannen en houdt van controle. Geld is een middel om zijn doel te behalen. Ook met geld wil hij de beste zijn en streeft hij naar succes.

Verandering begint met stilstaan bij je omgang met geld, aldus Opraus. 'Je bent nooit alleen maar slecht met geld of alleen maar goed. Iedereen heeft positieve en negatieve punten. Die moet je leren zien. Pas dan weet je ook hoe je ze kunt veranderen. Ben je iemand die het lastig vindt de hand op de knip te houden? Ontzeg je dan niet in één klap alles, maar geef jezelf bijvoorbeeld een impulsaankoopbudget.'

Feng shui

Van Duijns negatieve associatie met geld is langzamerhand aan het verdwijnen, zeker nu ze merkt dat geld ook fijne dingen in haar leven brengt. Zekerheid en vrijheid, bijvoorbeeld. Om door te zetten adviseert Opraus je te blijven herinneren aan je doelen en de beoogde veranderingen. 'Ben je visueel ingesteld, hang dan iets op in huis, bijvoorbeeld een foto van je doel. Ben je meer van de cijfers, sla dan aan het rekenen en motiveer je door je vooruitgang gedetailleerd bij te houden.'

Van Duijn moet alert blijven: 'Van nature geef ik makkelijk geld uit. Online shoppen is mijn zwakke punt. Deze maand nam ik me voor niks te kopen, maar ik ben toch gezwich, voor een nieuwe portemonnee. Ik las ergens dat je volgens de Chinese filosofie feng shui rijkdom aantrekt als je een portemonnee hebt die rijkdom uitstraalt. Eigenlijk een prima investering dus.' □

BRON: 7LIFE EN JOELLA OPRAUS

'Uit een eerdere belegging kwam geld vrij, waarmee ik al mijn schulden afbetaald heb'